

Aan het college van B&W

Schriftelijke vragen ex art. 38 RvO betreffende de achteruitgang van vlinders en insecten en het belang van “liefdevolle waardelozing” bij groenbeheer

Groningen, 15 april 2019

Geacht college,

Onlangs meldde het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS) dat de vlinderpopulatie in Nederland met 80% is afgenomen tussen 1890 en 2017.¹ Vijftien vlindersoorten zijn geheel verdwenen en 22 soorten zijn bedreigd tot ernstig bedreigd. Dit blijkt uit tellingen van het CBS en de vlinderstichting. De afname van vlinders (en insecten) is te wijten aan het intensieve gebruik van ons land. Van iets verder terug is het dramatische nieuws over de afname van insecten.²

Wereldwijd worden 40% van alle insectensoorten met uitsterven bedreigd.³ Vlinders maar ook bijen en andere insecten hebben bloemen nodig die op het platteland steeds minder aanwezig zijn door graslanden zonder bloemen en kruiden (“de groene hel”). Andere grote problemen voor deze kleine dieren zijn het gebruik van landbouwgif op het platteland en de verstening in steden en de wijze waarop tuinen worden ingericht, strak, netjes en vaak met tegels.

De Partij voor de Dieren en de Stadspartij voor Stad en Ommeland menen dat de verscheidenheid aan soorten en dieren op onze planeet niet alleen het mooiste, maar ook het meest waardevolle is dat onze aarde ons te bieden heeft, onder andere vanwege ecosystemendiensten zoals onze voedselvoorziening.

Gelukkig kunnen bermen, groenstroken, tuinen en openbaar groen in verstedelijkt gebied, mits op een juiste manier beheerd, een belangrijke bijdrage leveren aan de voedselvoorziening en de

¹ <https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=25041>

² <https://www.ru.nl/nieuws-agenda/nieuws/vm/iwwr/2018/nederland-dramatische-afname-insecten/>

³ <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0006320718313636>

overwintering van vlinders en insecten, maar vaak ligt de focus op de cosmetische aspecten van groenbeheer. Een recent artikel in Trouw stelt dan ook: "... Maar in feite zijn we bezig de kooi schoon te maken, terwijl we vergeten de dieren eten te geven." ⁴ Er zijn gemeentes die hun beheer al aanpassen: zo gaat de gemeente Haarlem een maand lang niet maaien, tussen 15 april en 15 mei, zodat de paardenbloemen volop kunnen bloeien en als voedsel dienen voor insecten. ⁵

Hierover stellen wij u graag de volgende vragen.

1. Bent u op de hoogte van de afname van de vlinderpopulatie met 80%?
2. Vindt u met de Partij voor de Dieren en de Stadspartij voor Stad en Ommeland dat behoud en herstel van biodiversiteit voor alle overheden prioritair moet zijn?
3. In "Groene pepers", de groenstructuur visie van onze gemeente tot 2020, staat op blz. 33 het volgende: "Het belang van duurzaam groen en efficiënt groenonderhoud wordt nog onvoldoende onderkend en legt het in het afwegingsproces nogal eens af tegen andere belangen." Bent u met ons van mening dat gezien de zeer grote achteruitgang van insecten en vlinders deze mentaliteit niet langer houdbaar is? Bent u met ons van mening dat de urgentie met betrekking tot biodiversiteit in alle lagen van onze gemeentelijke organisatie gevoeld zou moeten worden en niet alleen bij de afdelingen voor groenbeheer? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke wijze heeft u dit geborgd of gaat u dat borgen?
4. In samenwerking met Stichting Groenkeur en kennisplatform Crow heeft de vlinderstichting het keurmerk Kleurkeur uitgebracht dat gericht is op een goed (maai) beheer door groenbedrijven en overheden. Op welke wijze heeft u bij de aanbesteding van uw groenbeheer zorg gedragen voor groenbedrijven met kennis van zaken op het gebied van ecologisch beheer? Bent u achteraf van mening dat dat voldoende was? Ziet u mogelijkheden bij een volgende aanbesteding groenbeheerders nog meer in dienst van de biodiversiteit te laten werken?

Grasvelden, bermen en stroken waar vaker maaien wenselijk is, omdat ze een bepaald functioneel doeleinde hebben, kunnen toch bijdragen aan de biodiversiteit door zogenaamde "kortbloeiers" zoals madeliefjes en klaver aan het zaaimengsel toe te voegen. Dit wordt wel "nectar onder het maimes" genoemd. Een voorbeeld van een door de gemeente beheerd grasland waar zeer weinig kruiden en bloemen in zitten, is het gras in het Stadspark.

5. Bent u het met ons eens dat ook grasvelden die meer intensief worden gebruikt, zo mogelijk aantrekkelijker moeten worden gemaakt voor vlinders, bijen en insecten? Bent u het met de Partij voor de Dieren en de Stadspartij voor Stad en Ommeland eens dat de scherpe scheiding in groenbeheer tussen regulier en ecologisch beheer achterhaald is, gezien de

⁴ <https://www.trouw.nl/groen/-met-pindaslingers-een-vetbol-en-nestkastjes-gaan-we-de-natuur-echt-niet-redden-~aa27d5eb/>

⁵ <https://www.nhnieuws.nl/nieuws/243815/haarlem-gaat-maand-lang-niet-maaien-om-insecten-te-beschermen>

grote urgentie rondom de afname van vlinders en insecten? En dat we af moeten van vaste maai- en snoeschema's? Zie bijvoorbeeld ook de ingezonden brief van 31 maart 2019.⁶
Graag een toelichting.

Uit de borgschouw 2017 blijkt dat de score voor groen met 6% is gedaald ten opzichte van het jaar ervoor. Bij de beoordeling van ecologie gaat het echter om de verscheidenheid van planten en dieren en niet over "netheid en verzorging." In de praktijk blijft het voor schouwers moeilijk om dit onderscheid te maken en naar wij vorige week hebben begrepen is het onderdeel ecologisch beheer daarom uit de Borg verdwenen. Maar in het belang van het kleine dierenleven moeten we rommeligheid bij alle gemeentelijk en particulier tuin- en groenonderhoud gaan koesteren en als ideaal verheffen. "Liefdevolle verwaarlozing", wordt dit wel genoemd.

6. Is het college bereid om "netheid" als criterium bij groenbeheer uit de Borgschouw te schrappen? Zo nee, waarom niet?
7. Is het college bereid om door middel van voorlichting of acties, zoals een wedstrijd "Onbezorgd Tuinieren", bewoners te stimuleren tot een meer ontspannen wijze van tuinieren waarbij het belang van biodiversiteit centraal staat en niet langer netheid als norm wordt gezien?
8. Bent u bereid om mee te werken aan acties van de pollinators zoals de Nationale Zaaiday op 22 april, waarbij mensen gratis zaden kunnen halen met bloemen en kruiden die van belang zijn voor vlinders en insecten en zo ja, hoe?

Met vriendelijke groet,

Kirsten de Wrede
Partij voor de Dieren

Stadspartij voor Stad en Ommeland
Mariska Sloot

⁶ In een ingekomen brief van 31 maart noemt de schrijfster in reactie op de afname van vlinders en insecten 19 aanbevelingen van een stadsboswachter van Natuurmonumenten die de biodiversiteit verhogen